

Sygn. akt: IVRC 984/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Gdańsk, dnia 21 grudnia 2016r.

Sąd Rejonowy Gdańsk - Południe w Gdańsku, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR Ewa Szczutowska

Protokolant: Paweł Engler

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2016r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko

A. Z. (1), poprzednio A. K. (1)

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

oraz

sprawy z powództwa A. Z. (1), poprzednio A. K. (1)

przeciwko J. K.

o podwyższenie alimentów

I uchyla obowiązek alimentacyjny powoda J. K. wobec uprawnionej A. Z. (1), poprzednio A. K. (1), ur. (...) w G. w kwocie po 600,00 zł (sześćset złotych), ustalony w wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24.04.2002r. w sprawie II C 376/01 z dniem 01 grudnia 2015r.;

II powództwo wzajemne A. Z. (1), poprzednio A. K. (1) oddala;

III odstępuje od obciążania stron kosztami postępowania, pozostawiając pozwaną/powódkę wzajemną przy poniesionych kosztach zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV RC 984/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 grudnia 2015 roku J. K. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem córki A. Z. (2).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ciągu kilkunastu lat od ustalenia obowiązku alimentacyjnego jego sytuacja radykalnie się zmieniła i nie ma on możliwości finansowania wszelkich potrzeb córki. Dalej wyjaśniono, że od 2013 roku J. K. nie pracuje z powodu problemów zdrowotnych jego syna i konieczności sprawowania nad nim stałej opieki. Żona powoda jest przewlekle chora od 11 lat, natomiast jego syn z powodu wielu wrodzonych i nabytych chorób został uznany za osobę niepełnosprawną. W związku z potrzebą całodobowej opieki nad synem powód zrezygnował z zatrudnienia a MOPR uznał go za stałego opiekuna syna przyznając świadczenie pielęgnacyjne przysługujące

niepełnosprawnemu. Wyjaśniono również, że osoba sprawująca taką opiekę nie może podjąć pracy zawodowej. Rodzina powoda utrzymuje się z pomocy rodziców oraz świadczeń z MOPR. Powód nie ma żadnego kontaktu z córką. Nadto po 18 roku życia zmieniła ona imię i nazwisko. A. Z. (2) uzyskiwała dochody przez wiele lat i mogłaby je nadal uzyskiwać, gdyby nie wyzbyła się majątku na rzecz matki. Mieszkanie, którego pozwana stała się właścicielką dzięki staraniom powoda miało być wynajmowane, natomiast uzyskane w ten sposób środki finansowe miały pokryć potrzeby pozwanej. Pozwana jednakże po ukończeniu 18 roku życia sprzedała mieszkanie, a pieniądze pochodzące z tej transakcji przekazała matce.

/pozew – k. 2-3/

W piśmie procesowym z dnia 12 stycznia 2016 roku powód sprecyzował, że wnosi o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec A. Z. (2) od początku grudnia 2015 roku.

/pismo procesowe z dnia 12.01.2016 r. – k.-21/

W odpowiedzi na pozew A. Z. (2) wniosła o oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie wniosła powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów z kwoty po 600 zł do kwoty po 1.200 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wyjaśniono, że A. Z. (2) kontynuuje naukę studiując dziennie na G. (...) (...). Studia na uniwersytecie zakończą się 30 września 2017 roku. Z uwagi na liczbę zajęć oraz fakt, iż studia odbywają się w trybie dziennym, pozwana nie jest w stanie podjąć żadnej pracy, choćby na część etatu. Dalej wyjaśniono, że pozwana utrzymywana jest w znacznej części przez matkę oraz jej męża oraz w części przez narzeczonego oraz uzyskuje stypendium. Miesięczny koszt własnego utrzymania pozwana oszacowała na kwotę około 2.400 zł. Mieszkanie którego właścicielką była pozwana zostało sprzedane, a pieniądze miały być przeznaczone na zakup nowego, większego mieszkania dla pozwanej. Pieniądze te zostały przez ojczyrna pozwanej wpłacone na poczet zakupu nowego mieszkania, jednak firma deweloperska okazała się nierzetelna i ogłosiła upadłość, a pieniądze i mieszkanie przepadły.

/odpowiedź na pozew – k. 36-40/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd dla przejrzystości sprawy i z uwagi na to, że sprawa z powództwa J. K. wpłynęła jako pierwsza, J. K. nazywa powodem, natomiast A. Z. (2) pozwaną, jednakże nazewnictwo to ma jedynie charakter porządkowy, albowiem ze względu na powództwo wzajemne oczywistym jest, że J. K. poza tym, że jest powodem, to również jest pozwanym wzajemnym, natomiast A. Z. (2) poza tym, że jest pozwaną, to również jest powódką wzajemną.

A. Z. (2) ur. (...) pochodzi ze związku małżeńskiego J. K. i K. K..

Związek małżeński rodziców pozwanej został rozwiązany przez rozwód na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2001 roku w sprawie o sygn. akt II C 376/01. Nadto Sąd ustalił udział J. K. w kosztach utrzymania i wychowania córki na kwotę 600 zł.

Wówczas pozwana miała 9 lat i uczęszczała do drugiej klasy szkoły podstawowej, zaś powód pracował w firmie (...) S.A. uzyskując wynagrodzenie w wysokości 1.670 zł.

Rodzice pozwanej w dniu 12 listopada 2002 roku zawarli umowę mocą której od listopada 2001 roku wysokość alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku została obniżona do kwoty 300 zł miesięcznie.

/dowód : umowa z dnia 12.11.2002 r. – k. 5, akta sprawy II C 376/01: sprawozdanie kuratora – k. 19-20, wyrok z dnia 24.04.2001 r. – k. 25/

Powód J. K. ma 48 lat i z zawodu jest inżynierem elektronikiem. Powód pozostaje w związku małżeńskim z A. K. (2), ze związku tego pochodzi małoletni M. K.. Żona powoda nie pracuje, jest osobą schorowaną. J. K. zrezygnował z zatrudnienia z uwagi na zły stan zdrowia syna, który to wymaga całodobowej opieki. W związku z rezygnacją z

zatrudnienia związaną z opieką nad niepełnosprawnym synem J. K. zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne w kwocie 1.300 zł. Powód pobiera również zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności na syna M. K. w kwocie 153 zł miesięcznie. Nadto został mu przyznany dodatek mieszkaniowy oraz świadczenie pieniężne na zakup żywności oraz zasiłek rodzinny i dodatek do zasiłku rodzinnego. Dochód rodziny powoda to kwota 1.600 zł, na małoletniego M. K. zostało przyznane świadczenie z programu „500Plus”. Małoletni przyjmuje kosztowne leki. Powód zamieszkuje wraz z żoną i synem w mieszkaniu stanowiącym własność małoletniego syna M. K.. Czynnosc za mieszkanie wynosi około 700 zł, z czego 470 zł jest pokrywane tytułu dodatku mieszkaniowego.

/ **dowód:** decyzje – k. 6-11, orzeczenie o niepełnosprawności – k. 15, zeznania powoda – k. 70-71/

Na mocy umowy darowizny z dnia 16 lutego 1998 roku A. K. (3) darowała swojej prawnuczce A. K. (1) (obecnie A. Z. (2)) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w G. wraz z wkładem budowlanym. A. K. (3) środki na nabycie powyższego lokalu pozyskała również od J. K.. Następnie mieszkanie to było wynajmowane za kwotę 600 zł miesięcznie. Na mocy umowy z dnia 26 stycznia 2011 roku A. Z. (2) sprzedała powyższe mieszkanie za kwotę 192.000 zł.

/ **dowód:** umowa darowizny – k. 12, pismo spółdzielni – k. 13, umowa najmu – k. 14, umowa sprzedaży – k. 88-90/

Pozwana A. Z. (2) ma obecnie 24 lata i jest studentką. Pozwana ukończyła w trybie niestacjonarnym licencjackie studia pierwszego stopnia na kierunku dietetyka oraz stacjonarne studia pierwszego stopnia na kierunku chemia. Obecnie pozwana studiuje na II roku magisterskich studiów II stopnia na kierunku dietetyka. Są to studia stacjonarne. Matka pozwanej zawarła związek małżeński z I. Z., a za związku tego pochodzi dwoje dzieci. Pozwana zerwała kontakty z ojcem po ukończeniu 18 roku życia i zmieniła imię i nazwisko z A. K. (3) na A. Z. (2). Pozwana wynajmuje mieszkanie za kwotę 1.200 zł miesięcznie, dodatkowo opłaca czynsz w kwocie 480 zł oraz prąd – 100 zł. Powyższe koszty opłaca ojczym pozwanej. A. Z. (2) otrzymuje stypendium socjalne w kwocie 500 zł miesięcznie. Od kwietnia do września 2015 roku pozwana pracowała w solarium uzyskując wynagrodzenie w wysokości około 600 zł miesięcznie. Pozwana udziela korepetycji z języka angielskiego raz w tygodniu za kwotę 40 zł za godzinę. A. Z. (2) jest właścicielką samochodu marki B. rok produkcji 1998 kupionego za kwotę 9.850 zł. Pozwana kupiła samochód ze środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania a kwotę 110.000 zł pożyczyła ojczymowi, który spłaca powyższą pożyczkę przekazując pozwanej środki na jej utrzymanie. Niestacjonarne licencjackie studia pierwszego stopnia na kierunku dietetyka były odpłatne, a ich koszt wynosił 2.500 zł za semestr, połowę tej kwoty pokrywał ojczym pozwanej I. Z.. Ojczym pozwanej przeznaczył środki finansowe uzyskane z tytułu pożyczki na remont mieszkania przy ul. (...) w G. w którym to zamieszkuje wraz z matką pozwanej i dziećmi pochodzącymi z ich związku.

/ **dowód:** dyplom – 45-46, odpisy skrócone aktu urodzenia – k. 51, zeznania pozwanej – k. 71-72, k. 104-105, zeznania powoda – k. 103-104, zeznania świadka I. Z. – k. 101-102/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy i dał im wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych. Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń. W ocenie Sądu stanowiły one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji. Sąd przeprowadził również dowód z akt sprawy o sygn. II C 376/01 oraz II Co 24/15.

Sąd pozyskał nadto dowody z zeznań stron – powoda J. K. oraz pozwanej A. Z. (2). Sąd stwierdził, że przedmiotowe zeznania pozostają w ogólności zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w aktach postępowania. W zdecydowanej części zeznania ze sobą wzajemnie korespondują, znajdują również potwierdzenie w dokumentach, które na skutek inicjatywy obu stron procesu zostały w aktach sprawy zgromadzone. W tym zakresie Sąd uznał je za

wiarygodne źródła dowodowe oraz poczynił podstawą wydanego rozstrzygnięcia. Sąd odmówił wiary zeznaniom stron w takiej ich części, która – zakwestionowana przez stronę przeciwną – nie została potwierdzona innym dowodem.

Sąd generalnie dał wiarę zeznaniom świadka I. Z. bowiem znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym uznanym za wiarygodny.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika pozwanej w zakresie pkt 3, 4, 5, 6 pisma procesowego z dnia 6 lipca 2016 roku oraz wnioski dowodowe powoda w zakresie pkt 3, 5, 6, 7, 8, pisma procesowego z dnia 16 czerwca 2016 roku bowiem uwzględnienie tych wniosków przedłużyłoby postępowanie, zaś materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dawał Sądowi podstawę do jej rozstrzygnięcia.

Przepis art. 138 k.r.o. przewiduje, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może doprowadzić nie tylko do zmiany wysokości (podwyższenia lub obniżenia) obowiązku alimentacyjnego, ale i do jego wygaśnięcia. Szczególnym przykładem zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. jest wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka wskutek osiągnięcia przez nie zdolności do samodzielnego utrzymywania się, co najczęściej łączy się z możliwością podjęcia pracy zarobkowej (art. 133 § 1 k.r.o.). Pamiętać jednak należy, iż uzyskania przez dziecko zdolności do samodzielnego utrzymania się nie można utożsamiać z osiągnięciem przez nie pełnoletniości. Ponadto rodzic może zwolnić się z obowiązku alimentacyjnego względem dorosłego nieusamodzielnionego ekonomicznie dziecka, jeżeli jego wykonywanie jest połączone z nadmiernym dla niego uszczerbkiem lub jeśli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania (art. 133 § 3 k.r.o.).

Zaznaczyć należy, że obowiązek alimentacyjny rodziców względem ich dzieci nie jest ograniczony terminem, a osiągnięcie przez dziecko określonego wieku nie stanowi przesłanki jego uchylenia. Nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego wykształcenia. Zależy on jedynie od tego, czy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Jeżeli chodzi o dzieci, które osiągnęły pełnoletniość, brać należy pod uwagę to, czy dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki (por. wyrok Sadu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt II CA 224/14, LEX nr 1682435).

Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy w Sieradzu w wyroku z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt I Ca 384/13 (LEX nr 1716794) zgodnie z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z kolei art. 133 § 3 mówi o tym, że mogą oni uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Stosownie do powołanych przepisów przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka jest brak zdolności dziecka do samodzielnego utrzymania się. Oznacza to, że o wygaśnięciu obowiązku alimentacyjnego decyduje kryterium osiągnięcia przez dziecko zdolności do samodzielnego utrzymania się. Spełnienie tego kryterium zależy od okoliczności faktycznych.

W ocenie Sądu roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie w całości, zaś pozwanej na oddalenie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że na mocy umowy darowizny z dnia 16 lutego 1998 roku A. K. (3) darowała swojej prawnuczce A. K. (1) (obecnie A. Z. (2)) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w G. wraz z wkładem budowlanym. Zaznaczyć należy, że prababcia pozwanej środki na nabycie powyższego lokalu pozyskała również od J. K.. Po zawarciu umowy darowizny powyższe mieszkanie było wynajmowane za kwotę 600 zł miesięcznie, a uzyskane w ten sposób środki miały być przeznaczone na utrzymanie pozwanej. Na mocy umowy z dnia 26 stycznia 2011 roku pełnoletnia już wówczas A. Z. (2) sprzedała powyższe mieszkanie za kwotę 192.000 zł. Podkreślić należy, że A. Z. (2) od czasu ukończenia 18 lat podejmuje samodzielne decyzje dotyczące jej majątku. Pozwana zadecydowała o tym, aby z uzyskanej ze sprzedaży kwoty pożyczyć ojczymowi I. Z. kwotę 110.000 zł. Nadto kupiła ona samochód marki B. rok produkcji 1998 za kwotę 9.850 zł ze środków

pochodzących ze sprzedaży mieszkania. Powtórzyć należy raz jeszcze, że pozwana od czasu osiągnięcia pełnoletności samodzielnie decyduje o swoim majątku.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W przepisie chodzi o czysty dochód w rozumieniu art. 103. Wzięcie przy tym pod uwagę wartości dochodu, którego z powodu złej gospodarki dziecko, w szczególności pełnoletnie, z przedmiotów wchodzących w skład jego majątku nie uzyskało, nie jest wyłączone (tak J. Gwiazdomorski, System prawa rodzinnego i opiekuńczego..., s. 1018). Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy zaznaczyć należy, że pozwana dysponowała majątkiem z którego dochody umożliwiłyby pokrycie jej kosztów utrzymania. Początkowo mieszkanie nabyte przez pozwaną w wyniku darowizny było wynajmowane, a uzyskane w ten sposób środki miały być przeznaczone na utrzymanie A. Z. (2). To ona zadecydowała, aby sprzedać ten składnik majątku. Zadecydowała ona również o tym, aby pożyczyć ojczymowi kwotę 110.000 zł, które to mogła przeznaczyć na swoje utrzymanie. Co istotne prababcia pozwanej A. K. (3) środki na nabycie lokalu przy ul. (...) w G. pozyskała również od J. K.. Podsumowując, dochód z majątku pozwanej pozwoliłby na pokrycie kosztów jej utrzymania. Pozwana powinna liczyć się z konsekwencjami swoich decyzji odnośnie majątku.

Przyjęcie stanowiska, iż ojciec jest zobowiązany do alimentowania pełnoletniego już dziecka, które wyzbyło się majątku nabytego również dzięki jego staraniom, a następnie przeznaczyło znaczną część uzyskanych w ten sposób środków na udzielenie pożyczki ojczymowi, jest nieuzasadnione. Nie można również pominąć, że powód znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Zaznaczyć należy, że zrezygnował on z zatrudnienia aby zapewnić opiekę schorowanemu synowi, a rodzina powoda utrzymuje się z zasiłków i pomocy krewnych.

W tej sytuacji Sąd uznał, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej, ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2001 roku w sprawie o sygn. II C 376/01 ustał z dniem wskazanym w pozwie tj. 1 grudnia 2015 roku. Przy przyjęciu innego poglądu powód byłby nadmiernie obciążony świadczeniem na rzecz dorosłej już córki.

Stąd też na zasadzie art. 133 § 3 k.r.o. w zw. z art. 138 k.r.o. orzeczono jak w pkt I sentencji, oddalając powództwo wzajemne A. Z. (1) na mocy wskazanych przepisów stosowanych a contrario.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie III wyroku na mocy art. 100 k.p.c.